

N:o 94.

Af Herr **Jonas Andersson** i Häckenäs: *Om anslag för understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid af staten understödda folkhögskolor.*

Om det är en sanning, att en sann bildning och upplysning utgör den säkraste grundvalen för ett folks, ett samhälles utveckling och framåtskridande såväl i materielt som i sedligt, moraliskt och medborgerligt afseende, så torde det också ligga i statens välförstådda intresse att underlätta och befrämja en sådan bildning hos det uppväxande släktet så, att den i möjligaste mån kan sprida sig äfven till det stora flertalet och de mindre bemedlade af allmogeklassens befolkning. Visserligen saknas icke läroanstalter, bekostade af allmänna medel, och som stå öppna för hvarje kunskapssökande. Bland dessa anstalter må i första hand räknas våra elementarläroverk, men hvilka dock, åtminstone så som de för närvarande äro inrättade, icke kunna sägas vara väl egnade för den mindre bemedlade näringsidkande klassen att der förvärfva sig det mått af medborgerligt vetande, som numera är nödvändigt för hvarje samhällsmedlem. Denna klass, som onekligen utgör det stora flertalet, är sålunda nästan uteslutande hänvisad till våra folkskolor, hvilkas uppgift hufvudsakligast är att grundlägga och inlära de första elementen, hvarpå all vidare bildning skall byggas och utvecklas. Ehuru folkskolorna i allmänhet numera nöjaktigt fylla sin uppgift, kunna de dock icke ännu meddela det kunskapsmått, som är nödvändigt för det praktiska lifvets behof. Af nu i korthet antydda orsaker hafva, som bekant, på senare tiden nästan inom

landets alla provinser uppstått s. k. folkhögskolor, hvarest ynglingar, som genomgått folkskola, få tillfälle att under den minst dyrbara tiden af året inhemta de kunskaper, som under den tidigare folkskoleåldern hvarken kunnat rätt uppfattas eller smältas. Nyssnämnda skolor synas sålunda vara en väl behöflig länk i kedjan af våra läroanstalter och förtjena därför att understödjas och befrämjas. Ehuru kostnaden för genomgående af en folkhögskolekurs är satt så lågt, som i förhållande till skolans ekonomiska ställning är förenligt, så har dock erfarenheten visat, att mången obemedlad yngling, med lust och fallenhet för inhemtande af utvidgade kunskaper, likväl måst afstå derifrån i följd af bristande tillgångar att bekosta de vid folkhögskolan oundgängliga utgifterna. Visserligen äro vanligen vid hvarje dylik skola 2 à 3 mindre bemedlade elever befriade från den bestämda afgiften för sjelfva undervisningen, men dels är antalet elever, som af sådan befrielse kan komma i åtnjutande, allt för inskränkt, och dels äro kostnaderna för uppehållet vid skolan m. m. allt för känbara för den fattige.

För att i någon mån underlätta möjligheten äfven för mindre bemedlade ynglingar att kunna tillgodogöra sig de medborgerliga kunskaper, som meddelas i våra folkhögskolor, och med stöd af här ofvan påpekade förhållanden, vågar jag ödmjukt anhålla och föreslå,

att Riksdagen täcktes bevilja ett anslag, stort 15,000 kronor, staldt till Kongl. Maj:ts disposition, för att deraf tilldela mindre bemedlade ynglingar inom hvarje sådan skola, som åtnjuter understöd af statsmedel, och hvars ändamålsenliga verksamhet sålunda blifvit erkänd; och torde det få bero på vederbörande skolstyrelsers ompröfvande vid fördelningen af meddeladt understöd.

Stockholm den 29 Januari 1882.

J. Andersson,
från Östergötland.

I ofvanstående motion instämma:

Ola Andersson.

Sven Nilsson.